

Dagvlinderbezoek aan bloeiende bloemen

door

G. J. FLINT

Na jaren van schaarste of afwezigheid van *Limenitis camilla* L. en enkele *Thecla*'s vlogen de vlinders in 1964 plotseling opmerkelijk talrijk in „het Gasthuisbos”, even ten noorden van Deventer. Dit talrijk voorkomen deed mij besluiten de vlinders verder te volgen. En passant kwamen daar nog een aantal andere dagvlinders bij. In de literatuur staat vermeld, dat *camilla* vliegt in niet al te droge bossen. „Het Gasthuisbos” is gelegen op nogal droge schrale zandgronden. Het glooiende terrein, overwegend bezet met naaldhout, werd in de laatste oorlogswinter gedeels kaal gekapt. Na de bevrijding werd het boscomplex opnieuw ingeplant met grove den en larix in de lagere gedeelten. De randen van het bos zijn omzoomd met eikensingels, die veel aantrekkelijker zijn.

De periode, waarin de vlinders vlogen, strekte zich uit van 18.VI—14.VII. De meeste waarnemingen werden gedaan op een lange zandweg, die langs de larix-aanplant loopt. De andere zijde van de weg wordt begrensd door opgaand eikenhakhout. Afgezien van een enkel bloeiend plantje stonden er in deze omgeving eigenlijk maar twee heesters goed in de bloei t.w. *Rubus* en langs de slootkanten vuilboom of sporkenhout (*Frangulus alnus* Mill.). Hierop concentreerde zich het bezoek van de volgende dagvlindersoorten:

- Limenitis camilla* L., talrijk.
- Strymonidia ilicis* Esper, talrijk.
- Quercusia quercus* L., minder talrijk.
- Ochlodes venatus* Bremer et Grey, zeer talrijk.
- Thymelicus lineola* Ochsenheimer, gering in aantal.
- Aphantopus hyperantus* L., zeer gewoon.
- Maniola jurtina* L., gering in aantal.
- Pieris rapae* L., een enkel exemplaar.

Bovengenoemde periode kenmerkte zich door afwisselend prachtige warme dagen en koele dagen met buig weer. Op de zonnige dagen vooral vlogen de ijsvogels wild rond, vaak hoog boven de bomen uit. Deze wilde vluchten werden geregeld onderbroken door korte rustpauzen, zonnend op een blad doorgebracht. TER HAAR-KEER vermeldt, dat de dieren zich graag neerzetten op uitwerpselen. Sommige dagen was de landweg voorzien van „heerlijk” geurende paardevijgen, bezet met zwermen vliegen. De vlinders vlogen er herhaaldelijk over, maar ze negeerden de mest volkomen. Ook een sterk ruikende grote stinkzwam trok geen belangstelling. Kleine plasjes regenwater, geschikt om te drinken, werden versmaad. Zeer grote aantrekkingskracht bezaten de bloeiwijzen van het sporkenhout. De groene bessen zaten al aan de struiken, maar de heesters droegen ook nog vele kleine bloempjes, die op uitkomen stonden. Hierop waren de vlinders gemakkelijk te netten. Onder de gevangen *camilla* trof ik aan f. *oblitera* Robson & Gardner. Ook *quercus* en *ilicis* kwamen geregeld van de eikestruiken naar beneden om het sporkenhout te bezoeken en waren dan eveneens gemakkelijk te bemachtigen. De

overige vlindersoorten hadden over het algemeen een grotere interesse voor de bramen.

Hieronder volgt een tabel, welke laat zien hoe het bloembezoek verdeeld was:

Soort	Braam	Sporkenhout
<i>camilla</i>	een enkele keer	intensief
<i>ilicis</i>	belangstelling	veel grotere interesse
<i>quercus</i>	—	alleen sporkenhout
<i>venatus</i>	uitsluitend braam	—
<i>lineola</i>	idem	—
<i>hyperantus</i>	idem	—
<i>jurtina</i>	meest braam	schuchtere pogingen
<i>rapae</i>	alleen braam	—

Summary

Owing to the fine summer of 1964 the butterflies were more numerous than they had been the last few years. Especially *Limenitis camilla* was common in a wood north of Deventer (Overijssel prov.). The species strongly preferred flowering *Frangulus alnus* to *Rubus*.

Deventer, Swaefkenstr. 39.

Mörzer Bruyns, G. M., Natuurbehoud als gemeenschapsbelang. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van Buitengewoon Hoogleraar in „Natuurbehoud en Natuurbeheer” aan de Landbouwhogeschool te Wageningen op 20 mei 1965. RIVON Mededeling No. 212. H. Veenman & Zonen N.V. — Wageningen, 20 blz.

Eén passage is voldoende om aan te tonen, dat deze rede ook voor de entomologen van groot interesse is, nl. deze op blz. 11: „Er zijn voorbeelden te over van verhoudingen, waarbij blijkt dat predatoren..., vooral degene, die belagers van onze cultuurgewassen als prooi hebben, meer waardering verdienen, dan zij veelal krijgen. Dit geldt zowel voor... en voor mieren, lieveheersbeestjes en loopkevers, als vijanden van hier te lande levende „schadelijke” soorten, ook al roeien zij hun prooidieren niet uit. Het sparen van natuurlijke vijanden, dat is het bevorderen van biologische bestrijdingsmethoden, is altijd een programmapunt van het natuurbehoud geweest; evenzeer het als compromis aanvaarden van de harmonische bestrijding. Het bestuderen van de nevenwerkingen van de chemische bestrijdingsmiddelen, juist om te voorkomen, dat verarmde nivellering onherstelbare schade aan de „bondgenoten” toebrengt, wordt de laatste jaren als één van de meest urgente natuurbehouds zaken naar voren gebracht.” De literatuurlijst telt 50 titels. — KHV.

Heimans, J., Met Jac. P. Thijsse in de barre zon. In het Thijsse-nummer 1865—1965, een gezamenlijke uitgave van diverse organisaties en Het Vogeljaar, p. 23—26.

Deze bijdrage handelt voornamelijk over waarnemingen betreffende diverse Hymenoptera, verricht in een zandkuil aan de rand van de hei in de omgeving van Apeldoorn in de zomer van 1900. Genoemd worden soorten van *Ammophila*, *Bembix*, *Cerceris*, *Crabro*, *Dasyroda*, *Mellinus*, *Oxybelas*, *Phylanthus*, *Pompilus* en „de parasietvliegjes *Miltogramma*.” Het stukje is geïllustreerd met een tekening van E. HEIMANS van de rupsdoder *Ammophila* en een reproductie van een foto van *Vespa vulgaris*. De nog levendige herinneringen gaan terug tot een tijdstip vóórdat de schrijver biologie ging studeren en later — gelijk bekend — hoogleraar in de Plantkunde werd aan de Universiteit van Amsterdam. — KHV.